

Judikatūras krājums

GENERĀLADVOKĀTA DŽERARDA HOGANA [*GERARD HOGAN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2021. gada 14. janvārī¹

Lieta C-790/19

Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov

pret

LG,

MH,

piedaloties

***Agencia Națională de Administrare Fiscală – Direcția Generală Regională a Finanțelor
Publice Braşov***

(*Curtea de Apel Braşov* (Braşovas apelācijas tiesa, Rumānija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2005/60/EK – Direktīva (ES) 2015/849 – Finanšu sistēmas izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai nepieļaušana – Noziedzīgi nodarījumi saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu – Pašu līdzekļu legalizācija – Noziedzīga nodarījuma aktīvais subjekts – Piemērošanas joma

I. Ievads

1. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK², 1. panta 3. punkta a) apakšpunkta interpretāciju.

2. Šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu pret LG un MH. Tiek apgalvots, ka dažādos datumos laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam viņi izdarīja un piedalījās noziedzīga nodarījuma – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas – izdarīšanā. Iesniedzējtiesas jautājums ir par to, vai predikatīvā noziedzīgā nodarījuma, kura rezultātā tiek nelikumīgi iegūti līdzekļi, kas tiek legalizēti, izdarītājs var būt persona, kura izdara arī noziedzīgu nodarījumu – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā tā ir definēta Direktīvas 2015/849 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā.

¹ Oriģinālvaloda – angļu.

² OV 2015, L 141, 73. lpp.

3. Tomēr, ņemot vērā apstrīdēto lietas apstākļu norises laiku, ir jānorāda, ka jautājums būtu jāanalizē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/60/EK (2005. gada 26. oktobris) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai³, 1. panta 2. punkta a) apakšpunktu. Patiešām, lai gan Direktīva 2005/60 bija minētās, proti, Direktīvas 2015/849, pašreizējās redakcijas priekštece, tieši Direktīva 2005/60 bija spēkā laikā, kad acīmredzami tika izdarīti minētie noziedzīgie nodarījumi. Attiecīgi, izskatot šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir jāņem vērā vienīgi Direktīvas 2005/60 normas.

4. Turklāt ir jānorāda, ka no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka apsūdzētais pamatlietā ir notiesāts par *Lege nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor* (Likums Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarošanu)⁴, ar kuru tika transponēta Direktīva 2005/60, 29. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto noziedzīgo nodarījumu – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu. Kā nupat norādīju, Direktīva 2015/849 tika pieņemta pēc laikposma, kurā tika izdarīti attiecīgie noziedzīgie nodarījumi. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka valsts tiesību akti, ar kuriem ir transponēta Direktīva 2015/849, nebija publicēti dienā, kad tika iesniegts lūgums Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu.

5. Tomēr atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, lai prejudiciālu jautājumu uzdevušajai tiesai varētu sniegt lietderīgu atbildi, Tiesai var nākties ņemt vērā tādas Savienības tiesību normas, uz kurām valsts tiesa sava jautājuma izklāstā nav atsaukusies⁵. Faktiski saistībā ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jēdziena definīciju tam nav nekādas nozīmes, ciktāl tas attiecas uz izskatāmo lietu, jo būtībā minētais jēdziena ir definēts līdzīgi Direktīvā 2005/60 un Direktīvā 2015/849. Šādos vispārējos apstākļos tagad varam pievērsties atbilstošajām tiesību normām.

II. Atbilstošās tiesību normas

A. Starptautiskās tiesības

6. Eiropas Padomes Konvencijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, kas parakstīta Strasbūrā 1990. gada 8. novembrī (Eiropas Līgumu sērija, Nr. 141; turpmāk tekstā – “Strasbūras konvencija”), 6. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Ikviens Puse veic tādas likumdošanas un cita veida pasākumus, kādi nepieciešami, lai savos likumos atzītu par nodarījumu, ja tas ir izdarīts ar nodomu:

- a) īpašuma konversiju vai nodošanu, apzinoties, ka šis īpašums ir noziedzīgi iegūti līdzekļi, nolūkā slēpt vai maskēt šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai palīdzēt jebkurai personai, kura ir iesaistīta predikatīvā nozieguma izdarīšanā, izvairīties no savas rīcības juridiskajām sekām;
- b) īpašuma patiesās dabas, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, kustības, ar to saistīto tiesību vai īpašumtiesību slēpšanu vai maskēšanu, zinot, ka šis īpašums ir noziedzīgi iegūti līdzekļi;

³ OV 2005, L 309, 15. lpp.

⁴ Publicēts 2002. gada 12. decembra *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 904.

⁵ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2013. gada 25. aprīlis, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11, EU:C:2013:270, 38. punkts).

un saskaņā ar Puses konstitucionālajiem principiem un tiesiskās sistēmas pamatnostādņēm;

[..]

2. Lai īstenotu vai piemērotu šā panta pirmo daļu:

- a) nav būtiski, vai predikatīvais noziegums bija pakļauts Puses kriminālajai jurisdikcijai;
- b) var noteikt, ka minētajā daļā paredzētie krimināli sodāmie nodarījumi neattiecas uz personām, kas izdarījušas predikatīvo noziegumu;

[..].”

7. Eiropas Padomes Konvencijas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju, kas parakstīta Varšavā 2005. gada 16. maijā (Eiropas Līgumu sērija, Nr. 198; turpmāk tekstā – “Varšavas konvencija”), 9. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Ikviens dalībvalsts pieņem tādus normatīvos un cita veida aktus, kas var būt nepieciešami, lai noteiktu to, ka saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem turpmāk minētās tīšas darbības ir noziedzīgi nodarījumi:

- a) īpašuma pārveide vai nodošana, zinot, ka šis īpašums ir noziedzīgi iegūti līdzekļi, un to darot, lai noklusētu vai slēptu šā īpašuma noziedzīgo izcelsmi vai lai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta predikatīvajā nodarījumā, izvairīties no savas rīcības tiesiskajām sekām;

[..]

2. Saistībā ar šā panta 1. punkta īstenošanu vai piemērošanu:

- a) nav būtiski, vai predikatīvais nodarījums ir bijis attiecīgās dalībvalsts kriminālajā jurisdikcijā;
- b) var būt noteikts, ka attiecīgajā punktā norādītie nodarījumi neattiecas uz tām personām, kas ir izdarījušas predikatīvo nodarījumu;

[..].”

B. Savienības tiesības

1. Padomes Pamatlēmums 2001/500/TI

8. Padomes Pamatlēmuma 2001/500/TI (2001. gada 26. jūnijs) par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestēšanu un konfiskāciju⁶ 1. pantā ir paredzēts:

“Lai uzlabotu rīcību pret organizētu noziedzību, dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai neizdarītu un neatbalstītu atrunas attiecībā uz šādiem [Strasbūras konvencijas] pantiem:

[..]

b) 6. pantu – ciktāl tas attiecas uz nopietniem noziedzīgiem nodarījumiem. Pie šādiem nodarījumiem jebkurā gadījumā pieskaitāmi pārkāpumi, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu vai aizturēšanu uz laiku, kas var pārsniegt vienu gadu, vai – attiecībā uz valstīm, kuru juridiskajā sistēmā nodarījumiem ir noteikts minimālais sliekšnis, – pārkāpumi, par kuriem soda ar brīvības atņemšanu vai aizturēšanu uz laiku, kas ir vismaz seši mēneši.”

2. Direktīva 2005/60

9. Direktīvas 2005/60 1. un 5. apsvērumi ir formulēti šādi:

“(1) Milzīga nelikumīgi iegūtās naudas plūsma var kaitēt finanšu sektora stabilitātei un reputācijai, kā arī apdraudēt vienoto tirgu; terorisms arī vājina mūsu sabiedrības pamatus. Papildinot krimināltiesisko pieeju, preventīvie līdzekļi, izmantojot finanšu sistēmu, var sniegt rezultātus.

[..]

(5) Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un teroristu finansēšana parasti tiek realizēta starptautiskā vidē. Pasākumiem, kurus pieņem tikai valsts vai pat Kopienas līmenī, neņemot vērā starptautisko koordināciju un sadarbību, varētu būt ļoti ierobežota ietekme. Tādējādi pasākumiem, kurus pieņem Kopiena, vajadzētu būt saskaņotiem ar darbībām, ko veic citas starptautiskās institūcijas. Kopienas rīcībā būtu jo īpaši jāturpina ņemt vērā ieteikumus, kurus sagatavojusi Finanšu darījumu darba grupa (šeit turpmāk “*FATF*”), galvenā starptautiskā organizācija, kas darbojas cīņā pret nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu. Tā kā *FATF* ieteikumi ir būtiski pārstrādāti un paplašināti 2003. gadā, šai direktīvai būtu jāatbilst šim jaunajam starptautiskajam standartam.”

10. Direktīvas 2005/60 1. panta 1. un 2. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka ir aizliegta nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un teroristu finansēšana.

⁶ OV 2001, L 182, 1. lpp.

2. Šajā direktīvā par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu tiek uzskatīts turpmāk norādītais, ja izdarīts ar nodomu:

- a) īpašuma konversija vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts ar noziedzīgu darbību vai piedaloties šādā darbībā, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi, vai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības pasūtīšanā, izvairīties no savas rīcības juridiskajām sekām;
- b) patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, aprites, tiesību noslēpšana vai maskēšana attiecībā uz īpašumu vai īpašuma piederības noslēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
- c) īpašuma iegūšana, valdījums vai lietošana, zinot, ka saņemšanas laikā šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
- d) piedalīšanās kādā no darbībām, kas minētas iepriekšējos punktos, apvienošanās minēto darbību izdarīšanai, izdarīšanas mēģinājums, palīdzība noziedzīgas darbības veikšanā, pamudināšana uz noziedzīgu darbību, padomu došana vai noziedzīgas darbības izpildes atvieglošana.”

3. *Direktīva 2015/849*

11. Saskaņā ar Direktīvas 2015/849 1. apsvērumu:

“Nelikumīgas naudas plūsma var kaitēt finanšu sektora integritātei, stabilitātei un reputācijai, kā arī apdraudēt Savienības iekšējo tirgu un starptautisko attīstību. Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, terorisma finansēšana un organizētā noziedzība joprojām ir nopietnas problēmas, kas būtu jārisina Savienības līmenī. Papildus krimināltiesiskās pieejas turpmākai pilnveidei Savienības līmenī finanšu sistēmas izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai mērķtiecīga un samērīga nepieļaušana ir neaizstājama un var dot papildinošus rezultātus.”

12. Direktīvas 2015/849 1. pantā ir paredzēts:

“1. Šīs direktīvas mērķis ir nepieļaut to, ka Savienības finanšu sistēma tiek izmantota nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un teroristu finansēšana ir aizliegta.

3. Šajā direktīvā par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu tiek uzskatīta šāda rīcība, ja tā izdarīta ar nodomu:

- a) īpašuma konversija vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai lai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības pasūtīšanā, izvairīties no minētās personas rīcības juridiskajām sekām;

- b) īpašuma patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, aprites, tiesību uz to slēpšana vai maskēšana vai īpašuma piederības slēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
- c) īpašuma iegūšana, valdījums vai lietošana, tā saņemšanas laikā zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā vai piedaloties šādā darbībā;
- d) piedalīšanās kādā no darbībām, kas minētas a), b) un c) apakšpunktā, apvienošanās minēto darbību izdarīšanai, izdarīšanas mēģinājums, palīdzība to veikšanā, pamudināšana uz tām, padomu došana vai izpildes atvieglošana.

[..]”

4. Direktīva 2018/1673

13. Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/1673 (2018. gada 23. oktobris) par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu ar krimināltiesībām⁷ 11. apsvērumu “dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas darbību konkrēti veidi ir sodāmi arī tad, ja tās veicis tādas noziedzīgas darbības izdarītājs, kuras rezultātā īpašums radies (pašu līdzekļu legalizācija). Šādos gadījumos, kad nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas darbība ir ne tikai īpašuma valdījums vai izmantošana, bet arī tā nodošana, pārvēršana, slēpšana vai maskēšana un rada kaitējumu papildus tam, kas jau ir radies noziedzīgas darbības rezultātā, piemēram, noziedzīgā darbībā iegūtu īpašumu laižot apgrozībā un tādā veidā slēpjot tā nelikumīgo izcelsmi, šādai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas darbībai vajadzētu būt sodāmai”.

14. Direktīvas 2018/1673 3. pantā “Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumi” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka turpmāk minētā rīcība, ja tā izdarīta ar nodomu, ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums:

- a) īpašuma pārveidošana vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts noziedzīgā darbībā, lai slēptu vai maskētu īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai lai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības izdarīšanā, izvairīties no minētās personas rīcības juridiskajām sekām;
- b) īpašuma patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, kustības, tiesību uz to slēpšana vai maskēšana vai īpašuma piederības slēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā;
- c) īpašuma iegāde, valdījums vai lietošana, tā saņemšanas laikā zinot, ka šāds īpašums iegūts noziedzīgā darbībā.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. punktā minētā rīcība ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums, ja likumpārkāpējam bija aizdomas vai vajadzēja zināt, ka īpašums ir iegūts noziedzīgā darbībā.

[..]

⁷ OV 2018, L 284, 22. lpp.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 1. punkta a) un b) apakšpunktā minētā rīcība ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums, ja to ir izdarījušas personas, kas veikušas noziedzīgo darbību, kurā iegūts īpašums, vai bijušas tajā iesaistītas.”

C. Rumānijas tiesības

15. Attiecīgo lietas apstākļu norises laikā Likuma Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarošanu, redakcijā ar grozījumiem, 29. panta 1. punkts bija formulēts šādi:

“Noziedzīga nodarījuma – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas – kategorijā ir iekļautas šādas darbības, un par tām tiek piemērots brīvības atņemšanas sods uz laiku no 3 līdz 12 gadiem:

- a) īpašuma konversija vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts, izdarot noziedzīgus nodarījumus, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi vai lai palīdzētu noziedzīgā nodarījuma, kurā īpašums iegūts, izdarītājam izvairīties no kriminālvajāšanas, tiesvedības vai soda izpildes;
- b) īpašuma patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, aprites vai tiesību uz to slēpšana vai maskēšana vai īpašuma piederības slēpšana vai maskēšana, zinot, ka šāds īpašums iegūts, izdarot noziedzīgu nodarījumu;
- c) īpašuma iegūšana, valdījums vai lietošana, zinot, ka šāds īpašums iegūts, izdarot noziedzīgu nodarījumu.”

III. Pamatlietas fakti

16. 2018. gada 15. novembrī *Tribunalul Braşov* (Brašovas apgabaltiesa, Rumānija) piesprieda apsūdzētajam LG brīvības atņemšanas sodu uz vienu gadu deviņiem mēnešiem, piemērojot šo sodu nosacīti, par Likuma Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarošanu 29. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto noziedzīgo nodarījumu – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu.

17. Minētā tiesa konstatēja, ka apsūdzētais LG sabiedrības izpilddirektora statusā ir izdarījis noziedzīgu nodarījumu – krāpšanu nodokļu jomā – un ir legalizējis šā noziedzīgā nodarījuma rezultātā nelikumīgi iegūtos līdzekļus. Šī tiesa arī konstatēja, ka laikposmā no 2009. līdz 2013. gadam LG neregistrēja nodokļu dokumentus, kuri pierādītu ieņēmumu saņemšanu, tās sabiedrības grāmatvedībā, kurā viņš ieņēma vadošo amatu. Šī bezdarbība tika uzskatīta par izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

18. Vēlāk naudas summas, kuras tika iegūtas, īstenojot krāpšanu nodokļu jomā, tika pārskaitītas citai sabiedrībai, ko pārstāvēja MH, un pēc tam LG un MH izņēma līdzekļus [skaidrā naudā]. Šis pārskaitījums tika veikts, pamatojoties uz prasījuma cesijas līgumu, kas noslēgts starp sabiedrību, kurā LG ieņēma vadošo amatu, un sabiedrību, kurā MH ieņēma vadošo amatu. Saskaņā ar šo līgumu naudas summas, ko LG bija parādā sabiedrībai, kurā viņš ieņēma vadošo amatu, šīs sabiedrības klienti pārskaitīja sabiedrībai, kurā vadošo amatu ieņēma MH.

19. *Tribunalul Braşov* (Braşovas apgabaltiesa) izdeva arī rīkojumu izbeigt kriminālprocesu saistībā ar krāpšanu nodokļu jomā pret apsūdzēto LG, jo viņš ir atlīdzinājis attiecīgos zaudējumus. Tomēr šī tiesa attaisnoja otru apsūdzēto MH. Tā uzskatīja, ka nav pierādīts, ka viņa zināja apstākli, ka apsūdzētais LG bija veicis no krāpšanas nodokļu jomā iegūto līdzekļu legalizēšanu.

20. *Parchetul de pe lângă Tribunalul Braşov* (Braşovas apgabaltiesas prokuratūra, Rumānija) (turpmāk tekstā – “Prokuratūra”), apsūdzētais LG un *Agenţia Naţională de Administrare Fiscală, Direcţia Generală Regională a Finanţelor Publice Braşov* (Valsts nodokļu dienests – Braşovas reģiona Publisko finanšu ģenerāldirekcija, Rumānija) (turpmāk tekstā – “civilprasības iesniedzējs krimināllietā”) iesniedza apelācijas sūdzību par minēto spriedumu *Curtea de Apel Braşov* (Braşovas apelācijas tiesa, Rumānija) (turpmāk tekstā – “iesniedzējtiesa”).

21. Prokuratūra apstrīd spriedumu, īpaši apgalvojot, ka nebija pamata attaisnot apsūdzēto MH. Civilprasības iesniedzējs krimināllietā apstrīd spriedumu, jo tajā bija daļēji noraidīti tā civiltiesiskie prasījumi. Apsūdzētais LG vēlāk atsauca iesniegto apelācijas sūdzību.

22. Iesniedzējtiesa paskaidro, ka tā lūdz interpretēt Direktīvu 2015/849, lai gan tā nav transponēta Rumānijas tiesību aktos noteiktajā termiņā, jo šajā direktīvā noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana – ir definēts tāpat kā Direktīvā 2005/60, kura bija spēkā lietas apstākļu norises laikā un kuras normas tika transponētas Likumā Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarošanu.

23. Iesniedzējtiesa uzskata, ka ir nepieciešams iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo ir konstatēta kolīzija starp Likuma Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarošanu 29. panta 1. punkta interpretācijām, tādēļ ka tiesu prakse piedāvā atšķirīgus risinājumus. Šādos apstākļos iespējamie konkrētā strīda risinājumi ir diametrāli pretēji atkarībā no tā, vai Tiesa uzskata, ka ir izpildīta noziedzīgam nodarījumam raksturīgā pamatprasība.

24. Iesniedzējtiesas ieskatā, noziedzīga nodarījuma – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas jebkurā formā – aktīvais subjekts nevar būt identisks predikatīvā noziedzīgā nodarījuma aktīvajam subjektam. Iesniedzējtiesa norāda, ka šāda interpretācija izriet ne tikai no Direktīvas 2015/849 preambulas, bet arī no tās 1. panta 3. punkta gramatiskās, semantiskās un teleoloģiskās analīzes. Turklāt iesniedzējtiesa norāda, ka uzskats, ka predikatīvā noziedzīgā nodarījuma aktīvais subjekts var būt noziedzīga nodarījuma – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas – aktīvais subjekts, būtu pretrunā *ne bis in idem* principam.

IV. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu un tiesvedība Tiesā

25. Šādos apstākļos ar 2019. gada 14. oktobra nolēmumu, kas Tiesā saņemts 2019. gada 24. oktobrī, *Curtea de Apel Braşov* (Braşovas apelācijas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu jautājumu:

“Vai Direktīvas 2015/849 1. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka persona, kura veic materiāltiesisku darbību, kas ir noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, vienmēr ir atšķirīga persona no tās, kura izdara pamata noziedzīgo nodarījumu (domājamais noziedzīgais nodarījums, no kura ir nelikumīgi iegūta nauda, kas tiek legalizēta)?”

26. Pēc tam, kad Tiesa uzdeva jautājumu par LG apelācijas sūdzības atsaukšanas iespējamo ietekmi uz pārējo tiesvedību, iesniedzējtiesa vēstulē, kas Tiesā saņemta 2020. gada 16. janvārī, apstiprināja, ka, ņemot vērā Prokuratūras un civilprasības iesniedzēja krimināllietā iesniegtās apelācijas sūdzības, minētajai atsaukšanai nav nekādas ietekmes uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Izskatot jebkuru no šīm apelācijas sūdzībām, iesniedzējtiesai ir jālemj par to elementu esamību, kuri attiecas uz atbilstību starp faktiem, kas minēti apelācijas sūdzībās un kas izvirzīti pret LG, kā arī pret MH, prettiesiskumu un vainojamību noziedzīgā nodarījumā – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanā, tāpēc lietas izspriešana pēc būtības esot atkarīga no Tiesas atbildes.

27. Rakstveida apsvērumus iesniedza Prokuratūra, Čehijas, Polijas un Rumānijas valdības, kā arī Eiropas Komisija.

28. Tiesvedības rakstveida daļas beigās Tiesa uzskatīja, ka tai ir pietiekami daudz informācijas, lai izskatītu lietu, nenoturot tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai atbilstoši Tiesas Reglamenta 76. panta 2. punktam.

V. Analīze

A. Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību

29. Rakstveida apsvērumos Rumānijas valdība izvirza trīs nepieņemamības pamatus. Pirmkārt, pastāvot šaubas par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību tā iemesla dēļ, ka tika atsaukta LG apelācijas sūdzība. Otrkārt, nevarot apgalvot, ka Tiesai ir visa nepieciešamā informācija, lai sniegtu atbildi. Treškārt, valsts judikatūrā neesot atšķirīgas interpretācijas, tādēļ Tiesas spriedums neesot lietderīgs iesniedzējtiesai.

30. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 267. pantā noteiktā procedūra ir sadarbības starp Tiesu un dalībvalstu tiesām instruments, ar ko Tiesa sniedz tām norādes par Savienības tiesību interpretāciju, kuras tām vajadzīgas, lai izspriestu tajās izskatāmās lietas. Šīs sadarbības ietvaros tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tā varētu pieņemt nolēmumu lietā, gan jautājumu, ko tā uzdod Tiesai, atbilstība. Līdz ar to Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju. Līdz ar to tiek prezumēts, ka jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktā tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru pareizība Tiesai nav jāpārbauda, ir atbilstīgi. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu vienīgi tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar faktisko situāciju pamatlietā vai pamatlietas priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem⁸.

31. Izskatāmajā lietā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā arī no iesniedzējtiesas atbildes uz Tiesas jautājumu izriet, ka attiecīgā lieta joprojām ir iesniedzējtiesas izskatīšanā un ka, lai izlemtu šo strīdu, tiesai būtībā būs jālemj par to, vai Direktīvas 2005/60 izpratnē noziedzīga nodarījuma – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas – aktīvais subjekts var būt persona, kura

⁸ Šajā sakarā skat. spriedumus, 2016. gada 6. septembris, *Petruhin* (C-182/15, EU:C:2016:630, 18.–20. punkts), un 2019. gada 23. janvāris, M. A. u.c. (C-661/17, EU:C:2019:53, 48.–50. punkts).

izdara predikatīvo noziedzīgo nodarījumu. Līdz ar to nešķiet, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saiknes ar realitāti vai pamatlietas priekšmetu vai arī ka problēma ir hipotētiska.

32. Turklāt ir jānorāda, ka iesniedzējtiesas lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstītie fakti ļauj saprast šajā lietā radušos jautājumus un katrā ziņā ļauj dalībvalstu valdībām un Komisijai iesniegt apsvērumus saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantu. Visbeidzot, var piebilst, ka prejudiciāla nolēmuma tiesvedībā Tiesas kompetencē nav lemt par faktiskajiem apstākļiem vai to valsts tiesību dažādo interpretāciju tvērumu, uz ko pamatojas iesniedzējtiesa.

33. Šajos apstākļos es uzskatu, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāuzskata par pieņemamu.

B. Prejudiciālā jautājuma analīze

34. Ar prejudiciālo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai persona, kura veic materiāltiesisku darbību, kas ir noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, kā definēts Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, var būt tā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs, no kura ir nelikumīgi iegūti līdzekļi, kas tiek legalizēti. Tagad ierosinu pievērsties šim jautājumam.

1. Ievada piezīmes par Direktīvas 2005/60 piemērošanas jomu

35. Vispirms ir jānorāda – lai arī Direktīva 2005/60 patiešām ir balstīta uz diviem juridiskiem pamatiem, proti, EKL 47. panta 2. punktu (tagad – LESD 53. panta 1. punkts), kā arī EKL 95. pantu (tagad – LESD 114. pants), un tādējādi ar to vienlīdz ir domāts nodrošināt pienācīgu iekšējā tirgus darbību, tās pamatmērķis tomēr ir nepieļaut finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai, uz ko norāda gan tās virsraksts, gan preambulas apsvērumi⁹. Šajā kontekstā ir skaidrs – lai gan Direktīvas 2005/60 1. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm jānodrošina, ka ir aizliegta nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma finansēšana, šajā tiesību normā nav paredzēts pienākums uzlikt kriminālsodus par šīs direktīvas 1. panta 2. punktā definēto materiāltiesisko darbību.

36. Proti, atšķirībā no Direktīvas 2018/1673 minētās direktīvas normām nav krimināltiesiska rakstura. Gluži otrādi, kā iepriekš minēts, Direktīvas 2005/60 tiesību normām tāpat ir svarīgs preventīvs raksturs, ciktāl, izmantojot uz risku balstītu pieeju, tajā ir noteikts preventīvu un atturošu pasākumu kopums, lai efektīvi cīnītos ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu, kā arī lai saglabātu finanšu sistēmas stabilitāti un integritāti. Šo pasākumu uzdevums ir novērst vai vismaz iespēju robežās apgrūtināt šādas darbības, šim nolūkam radot šķēršļus visās stadijās, kur būtu iespējams veikt šādas darbības, lai personām, kas nodarbojas ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, padarītu grūtāku šo darbību veikšanu¹⁰. Ar Direktīvas 2005/60 normām ir aizliegtas konkrētas materiāltiesiskas darbības, kas ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, tomēr vienlaikus tajā dalībvalstīm ir paredzēta rīcības brīvība attiecībā uz šā aizlieguma īstenošanu. Tajās nav paredzēta prasība, ka dalībvalstīm par šādu darbību ir jāparedz kriminālatbildība, lai gan, protams, vismaz principā, tās to var paredzēt.

⁹ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2013. gada 25. aprīlis, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11, EU:C:2013:270, 46. punkts).

¹⁰ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2018. gada 17. janvāris, *Corporate Companies* (C-676/16, EU:C:2018:13, 26. punkts).

37. Šādos apstākļos ir skaidrs, ka Direktīvā 2005/60 nav paredzēta prasība dalībvalstīm piemērot kriminālsodu personai, kura veic nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā tā definēta Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, proti, īpašuma konversiju vai nodošanu, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts ar noziedzīgu darbību vai piedaloties šādā darbībā, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi, vai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības pasūtīšanā, izvairīties no savas rīcības juridiskajām sekām, arī gadījumā, ja persona ir predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs.

38. Ņemot to vērā, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi un attiecīgā gadījumā – tās izstrādāšanas vēsture¹¹. Tomēr visi šie interpretācijas aspekti liek man secināt, ka, lai gan Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā nav paredzēta prasība piemērot kriminālsodu iepriekšējā punktā aprakstītajā situācijā, tajā nav liegts dalībvalstīm pieņemt šādu krimināltiesisku regulējumu.

2. Par to, vai dalībvalstis var paredzēt kriminālatbildību par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ja persona, kura ir izdarījusi šo noziedzīgo nodarījumu, ir arī predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs

39. Pirmkārt, ir jānorāda, ka Direktīvas 2005/60 1. pantā nav nepārprotami aizliegts dalībvalstīm pieņemt tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta kriminālatbildība par noziedzīgu nodarījumu – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ja to ir veicis predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs.

40. Proti, kā minēju ievada piezīmē, vienīgais pienākums, kas dalībvalstīm ir paredzēts Direktīvas 2005/60 1. panta 1. punktā (kopsakarā ar šā paša panta 2. punkta a) apakšpunktu), ir nodrošināt, ka ir aizliegta “īpašuma konversija vai nodošana, zinot, ka šāds īpašums ir iegūts ar noziedzīgu darbību vai piedaloties šādā darbībā, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi, vai palīdzētu jebkurai personai, kas ir iesaistīta šādas darbības pasūtīšanā, izvairīties no savas rīcības juridiskajām sekām”. Līdz ar to, lai gan Direktīvas 2005/60 1. pantā nav noteikta prasība dalībvalstīm paredzēt kriminālatbildību par šī panta 2. punkta a) apakšpunktā aprakstīto materiāltiesisko darbību, tas tām neliedz to darīt, neatkarīgi no tā, ka to ir veikusi persona, kura ir arī tā predikatīvā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs, no kura ir nelikumīgi iegūti līdzekļi, kas tiek legalizēti.

41. Turklāt nevar neņemt vērā to, ka Direktīvas 2005/60 5. pantā ir tieši atzīts, ka, lai nepieļautu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu, dalībvalstis šīs direktīvas darbības jomā var pieņemt vai paturēt spēkā stingrākus noteikumus. Kā Tiesa jau iepriekš ir lēmusi, šī norma ir ietverta direktīvas I nodaļā “Temats [priekšmets], darbības joma un definīcijas” un ir piemērojama *visām tiesību normām* jomā, ko regulē Direktīva 2005/60, lai izvairītos no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas vai terorisma finansēšanas¹².

42. Visbeidzot, pretēji iesniedzējtiesas paustajam viedoklim, es neuzskatu, ka Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētā pazīme par to, ka personai, kura īsteno nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā tā definēta šajā normā, ir “jāzina [..], ka šāds īpašums ir iegūts ar noziedzīgu darbību”, noteikti ir pretrunā šai interpretācijai. Proti, šis ļoti precīzi formulētais aizliegums norāda, ka Savienības likumdevējs centās nodrošināt to darbību

¹¹ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2020. gada 14. maijs, *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság* (C-924/19 PPU un C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, 113. punkts).

¹² Šajā sakarā skat. spriedumu, 2016. gada 10. marts, *Safe Interenvios* (C-235/14, EU:C:2016:154, 78. punkts).

aizliegumu, kuras ir izdarītas ar nodomu, kā precizēts Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta pirmajā teikumā. Lai gan šis nosacījums noteikti ir izpildīts, ja izdarītājs ir viena un tā pati persona, ir lietderīgi to atcerēties arī tad, kad abus noziedzīgos nodarījumus, proti, predikatīvo noziedzīgo nodarījumu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, izdara divas atšķirīgas personas. Turklāt papildus norādīšu, ka Savienības likumdevējs ir uzskatījis par lietderīgu saglabāt šo precizējumu Direktīvas 2015/849 1. panta 3. punkta a) apakšpunktā un Direktīvas 2018/1673 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā, lai gan šajā pēdējā direktīvā dalībvalstīm pirmo reizi ir skaidri paredzēts pienākums pašu līdzekļu legalizāciju atzīt par noziedzīgu nodarījumu.

43. Otrkārt, kriminālatbildības paredzēšana par pašu līdzekļu legalizāciju atbilst arī Direktīvas 2005/60 mērķiem. Proti, kā jau minēts, šī direktīva ir balstīta it īpaši uz EKL 95. pantu (tagad – LESD 114. pants), kas attiecas uz iekšējā tirgus pienācīgu darbību. Tas ir viegli izskaidrojams, jo nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana varētu izkropļot finanšu tirgus un konkurenci¹³. Šajā kontekstā pašu līdzekļu legalizācija patiešām varētu tikt uzskatīta par negodīgas konkurences darbībām, un kriminālatbildības paredzēšana par tās īstenošanu varētu aizsargāt iekšējā tirgus darbību¹⁴. Tādēļ es vēlreiz uzsveru, ka principā Rumānijai bija tiesības savos tiesību aktos paredzēt šādu noziedzīgu nodarījumu.

44. Treškārt, ir jānorāda, ka Direktīva 2005/60 ir pieņemta starptautiskā kontekstā, lai izpildītu un Savienībā padarītu saistošus ieteikumus, ko sagatavojusi Finanšu darījumu darba grupa [*Financial Action Task Force*] (turpmāk tekstā – “*FATF*”), kas ir galvenā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanas starptautiskā organizācija¹⁵. Kā skaidri norādīts Direktīvas 2005/60 5. apsvērumā “*FATF* ieteikumi ir būtiski pārstrādāti un paplašināti 2003. gadā, [un] šai direktīvai būtu jāatbilst šim jaunajam starptautiskajam standartam”.

45. Tomēr saskaņā ar pirmo no *FATF* ieteikumiem valstis drīkst noteikt, ka noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana – netiek attiecināts uz personām, kuras ir izdarījušas predikatīvo noziedzīgo nodarījumu, ja to paredz šo valstu tiesību pamatprincipi. Ņemot vērā formulējumu attiecībā uz šādu iespēju, kriminālatbildības neparedzēšana par pašu līdzekļu legalizāciju ir jāuzskata par izņēmumu. Šādos apstākļos tas, ka nav skaidri noteikts pašu līdzekļu legalizācijas aizliegums, kā tas ir Direktīvā 2005/60, ir jāuzskata par (netiešu) atļauju paredzēt kriminālatbildību par šādu darbību¹⁶.

46. Turklāt šajā starptautiskajā kontekstā nevar neņemt vērā Strasbūras konvenciju, kas transponēta Savienības tiesību sistēmā ar Padomes Pamatlēmumu 2001/500/TI. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Strasbūras konvencijas 6. panta 1. punkta a) apakšpunkts ir formulēts līdzīgi Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktam un, kā tas paredzēts *FATF* ieteikumos, Strasbūras konvencijas 6. panta 2. punkta b) apakšpunkts neaizliedz paredzēt kriminālatbildību par pašu līdzekļu legalizāciju, bet, gluži otrādi, norāda, ka *var* paredzēt, ka šīs konvencijas 6. panta 1. punktā paredzētie noziedzīgie nodarījumi nav attiecināmi uz personām, kuras ir

¹³ Šajā sakarā skat. Hyttinen, T., “A European Money Laundering Curiosity: Self-Laundering in Finland”, 8. sēj., *EuCLR*, Nomos, 2018, 268.–293. lpp., īpaši 273. lpp.

¹⁴ Par šo jautājumu skat. Maugeri, A.-M., “Self-laundering of the proceeds of tax evasion in comparative law: Between effectiveness and safeguards”, 9(1). sēj., *New Journal of European Criminal Law*, SAGE Journals, 2018, 83.–108. lpp., īpaši 84. lpp., kā arī 5. zemsvirtras piezīmē minētās atsaucēs.

¹⁵ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2013. gada 25. aprīlis, *Jyske Bank Gibraltar* (C-212/11, EU:C:2013:270, 46. punkts) un Direktīvas 2005/60 5. apsvērumu.

¹⁶ Šajā sakarā skat. Hyttinen, T. “A European Money Laundering Curiosity: Self-Laundering in Finland”, 8. sēj., *EuCLR*, 2018, 268.–293. lpp., īpaši 277. lpp.

izdarijušas predikatīvo noziedzīgo nodarījumu¹⁷. Tomēr Padomes Pamatlēmuma 2001/500/TI 1. pantā ir skaidri paredzēts, ka dalībvalstis attiecīgi rīkojas, lai neizdarītu un neatbalstītu atrunas attiecībā uz Strasbūras konvencijas 6. pantu, ciktāl tas attiecas uz nopietniem noziedzīgiem nodarījumiem.

47. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, secinu, ka, ievērojot Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunkta formulējumu, minētās direktīvas mērķi, kā arī starptautisko un tiesisko kontekstu, kurā tā iekļaujas, Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz pieņemt valsts tiesību aktus, kuros ir paredzēts, ka persona, kas ir izdarījusi predikatīvo noziedzīgo nodarījumu, var tikt notiesāta par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kuri iegūti, izdarot šo predikatīvo noziedzīgo nodarījumu.

48. Ņemot vērā Direktīvas 2005/60 1. panta formulējumu, lai gan galu galā tas ir dalībvalstu kompetencē, es neredzu iemeslu, kāpēc dalībvalsts nevarētu transponēt šajā tiesību normā paredzēto pienākumu, par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem valsts tiesību aktos paredzot kriminālatbildību.

49. Tomēr vēl ir jānoskaidro, vai šī interpretācija nav pretrunā *ne bis in idem* principam, kā to it īpaši apgalvo iesniedzējtiesa.

3. Apsvērumi par “*ne bis in idem*” principu

50. Nav strīda par to, ka Direktīva 2005/60 Rumānijas tiesībās ir transponēta ar Likumu Nr. 656/2002 par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas nepieļaušanu un apkarozšanu. Minētā likuma 29. panta 1. punkts ir īpaši uzskatāms par Direktīvas 2005/60 1. panta 1. un 2. punkta un tātad Savienības tiesību īstenošanu Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 51. panta 1. punkta izpratnē. Tādēļ Rumānijas tiesību aktos ir jāievēro pamattiesības, kas garantētas Hartas 50. pantā, kurā ir paredzēts, ka “nevienu nedrīkst atkārtoti tiesāt vai sodīt krimināllietā par nodarījumu, par kuru viņš saskaņā ar tiesību aktiem Savienībā jau ticis attaisnots vai notiesāts ar galīgu spriedumu”¹⁸.

51. Kā Tiesa ir skaidri norādījusi, no Hartas 50. panta teksta izriet, ka ar to ir aizliegts vienu un to pašu personu tiesāt vai sodīt krimināllietā par vienu un to pašu pārkāpumu vairāk nekā vienu reizi. Saskaņā ar Tiesas judikatūru atbilstošais kritērijs, lai novērtētu viena un tā paša pārkāpuma pastāvēšanu, ir faktiskā sastāva identiskums, ieskaitot to, vai pastāv konkrētu apstākļu kopums, kuri ir savstarpēji nesaraujami saistīti un kuru dēļ attiecīgā persona ir galīgi attaisnota vai notiesāta¹⁹.

52. Tomēr, runājot par kriminālatbildības paredzēšanu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, es neuzskatu, ka noziedzīgs nodarījums, kas ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, kā tas paredzēts Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā, un attiecīgais predikatīvais noziedzīgais nodarījums, kas ir tās priekšnosacījums, būtu identiski iepriekšējā

¹⁷ 2005. gadā tas pats tika paredzēts Varšavas konvencijas 9. panta 1. un 2. punktā.

¹⁸ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, *Menci* (C-524/15, EU:C:2018:197, 21. punkts).

¹⁹ Šajā sakarā skat. spriedumu, 2018. gada 20. marts, *Menci* (C-524/15, EU:C:2018:197, 34. un 35. punkts).

punktā norādītajā ziņā, proti, “pēc būtības būtu tas pats fakts”²⁰. Patiešām, no brīža, kad noziedzīga nodarījuma fakti atšķiras, pat ja tos ir izdarījusi viena persona attiecībā uz vai saistībā ar vienu objektu, nekas neliedz izvirzīt atsevišķas apsūdzības saistībā ar šiem faktiem²¹.

53. Lai gan Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā ir minēts tikai tāda īpašuma valdījums vai lietošana, kas iegūts noziedzīgā darbībā, tomēr šīs normas a) un b) apakšpunktā minētā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana attiecas uz īpašuma konversiju vai nodošanu, lai slēptu vai maskētu šā īpašuma nelikumīgo izcelsmi, un patiesās būtības, izcelsmes, atrašanās vietas, izvietojuma, aprites, tiesību noslēpšanu vai maskēšanu attiecībā uz īpašumu vai īpašuma piederības noslēpšanu vai maskēšanu. Tāpēc, ciktāl tas attiecas uz Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktu, noziedzīga darbība – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana – patiešām ietver nelikumīgi iegūta īpašuma konversiju vai nodošanu un tā noslēpšanu vai maskēšanu, izmantojot finanšu sistēmu. Tādējādi šīs darbības nepārprotami ir papildu noziedzīga darbība, kura ir nošķirama no predikatīvā noziedzīgā nodarījuma un kura turklāt rada papildu vai atšķirīgu kaitējumu attiecībā pret kaitējumu, kas jau ir radīts ar predikatīvo noziedzīgo nodarījumu.

54. Tas izpaužas izvairīšanās no nodokļu maksāšanas jomā. Viens noziedzīgs nodarījums ir ar nodokli apliekamu ienākumu nelikumīga slēpšana. Jauns un principā pavisam atšķirīgs noziedzīgs nodarījums ir izdarīts, kad šis pats nodokļu maksātājs cenšas īstenot šajā nodarījumā nelikumīgi iegūto līdzekļu legalizēšanu, izmantojot finanšu sistēmu.

55. Turklāt tā ir ierobežojoša izvēle, ko Savienības likumdevējs ir izdarījis attiecībā uz kriminālatbildības paredzēšanu par pašu līdzekļu legalizāciju. Proti, var pieminēt, ka, lai gan tāda īpašuma iegūšana, valdījums vai lietošana, kas iegūts noziedzīgā darbībā, tagad ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums saskaņā ar Direktīvas 2018/1673 3. panta 1. punktu c) apakšpunktu, šīs pašas direktīvas 3. panta 5. punktā šādas darbības ir izslēgtas no pienākuma paredzēt kriminālatbildību par pašu līdzekļu legalizāciju²².

56. Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es apstiprinu secinājumu, ka, nepārkāpjot *ne bis in idem* principu, Direktīvas 2005/60 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz paredzēt, ka persona, kura veic materiāltiesisku darbību, kas ir noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, var būt tā pati persona, kura izdara predikatīvo noziedzīgo nodarījumu.

VI. Secinājumi

57. Attiecīgi, ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, iesaku Tiesai uz *Curtea de Apel Braşov* (Braşovas apelācijas tiesa, Rumānija) uzdoto prejudiciālo jautājumu atbildēt šādi:

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/60/EK (2005. gada 26. oktobris) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroristu finansēšanai, 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neliedz valsts

²⁰ Mans tulkojums (oriģinālvalodā “*un fait en substance le même*”). Skat. Michiels, O., “Le cumul de sanctions: le principe *non bis in idem* à l’aune de la jurisprudence de la Cour de justice et de la Cour européenne des droits de l’homme”, no: *L’Europe au présent! Liber amicorum Melchior Wathelet*, Bruylant, 2018, 555.–578. lpp., īpaši 565. lpp.

²¹ Šajā sakarā skat. Beaussonie, G., “Quelques observations à partir de (et non sur) l’“auto-blanchiment””, Nr. 4, *Actualité Juridique Pénale*, 2016, 192. lpp.

²² Skat. arī Direktīvas 2018/1673 11. apsvērumu un priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas apkarošanu krimināltiesībās (COM(2016) 826 *final*) 3. panta skaidrojumu.

tiesību aktos paredzēt, ka persona, kura veic materiāltiesisku darbību, kas ir noziedzīgs nodarījums – nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana, var būt tā pati persona, kura izdara predikatīvo noziedzīgo nodarījumu.